

Raivo Aeg
Justiitsministeerium
Suur-Ameerika 1
10122 Tallinn
info@just.ee

Teie: 29.10.2019 nr 8-1/6087

Meie: 04.02.2019.a. nr 48

Pankrotiseaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu

Austatud Raivo Aeg

Justiitsministeerium on edastanud kooskõlastamiseks ja arvamuse avaldamiseks pankrotiseaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (edaspidi Eelnõu).

Pangaliit esitab alljärgnevalt oma seisukohad Eelnõu osas.

I. Maksejõuetuse teenistuse loomine

Eelnõu seletuskirjas on märgitud, et varatute ühingute pankrotimenetluse läbiviimine ettevõtluskeskkonna kaitseks on kaalukat avalikku huvi vääriv ja seda ka rahvusvaheliste soovitude kohaselt. Pangaliit nõustub eeltooduga ja peab vajalikuks rõhutada, et riigi panustamine varatute ühingute pankrotimenetluste läbiviimisesse ja maksejõuetuse põhjuste uurimisse omab ärikeskkonna jaoks väga olulist tähtsust. Seetõttu toetab Pangaliit tungivalt maksejõuetuse teenistuse loomist, kuna leiame, et Eelnõus ette nähtud funktsioonidega institutsioon aitaks oluliselt kaasa ettevõtluskultuuri parandamisele, maksejõuetuse põhjuste väljaselgitamisele ja õigusvastase käitumise tuvastamisele maksejõuetuste põhjustamisel. Üksnes maksejõuetusõiguse alase regulatsiooni muutmise kaudu ei ole Pangaliidu hinnangul võimalik saavutada revisjoni olulisi eesmärke, eelkõige tagada positiivne muutus maksejõuetuste põhjuste tuvastamisel, õigusvastaselt käitunud isikute vastutusele võtmisel ning võlausaldajate nõuete rahuldamise määra tõstmisel. Pangaliidu arvates omaks Maksejõuetuse teenistus kaalukat rolli nii võlausaldajate huvide kaitse suurendamisel kui avaliku huvi tagamisel ning parandaks kindlasti ka Eesti maksejõuetusmenetluste mainet rahvusvahelistes hinnangutes (nt Maailmapanga *Doing Business* raport).

Maksejõuetuse teenistusele Eelnõus ette nähtud ülesanded on Pangaliidu arvates ülalnimetatud eesmärkide saavutamiseks sobivad.

II. Võlausaldajate motiveerimine menetluskulude kandmises

Pangaliit toetab Eelnõuga ette nähtud muudatust, mille kohaselt lahendatakse võlausaldaja nõue deposiidina tasutud summa tagasi nõudmiseks pankrotiavaldust esitama kohustatud isikult hagita menetluses võlgniku pankroti välja kuulutamise raames senise hagimenetluse asemel. Samas ei peaks avalduse lahendamine toimuma pankrotimäärusega, vaid eraldi määrusega, mida on võimalik eraldiseisvalt vaidlustada.

Samuti toetab Pangaliit Eelnõu § 30 lg 3 ette nähtud lahendust, mille kohaselt pankroti välja kuulutamisele hakkab kehtima eeldus, et pankrotiavaldust ei ole esitatud õigeaegselt, juhul kui pankrotiavalduse on esitanud võlausaldaja ja kohustatud isik ei tõenda vastupidist

III. Täitemenetluse jätkamine pärast ajutise halduri nimetamist ja pankroti väljakuulutamist

Kehtiva õiguse kohaselt ei ole võimalik vara müügiga täitemenetluses jätkata, kui kohus nimetab ajutise halduri või kuulutab välja võlgniku pankroti.

Eelnõuga tehakse ettepanek, mille kohaselt juhul kui täitemenetlus on jõudnud teatud etappi, tuleks täitemenetluses vara müügiga jätkata sõltumata ajutise halduri nimetamisest või pankroti väljakuulutamisele. Eelnõu seletuskirja kohaselt on muudatusel menetlusökonoomiline eesmärk. TMS § 51¹ lg-s 1 nähakse ette kohtu õigus otsustada, et pärast pankroti väljakuulutamist tuleb täitemenetluses vara realiseerimisega siiski jätkata. Seletuskirja kohaselt võiks täitemenetluse jätkamine olla mõistlik nt siis, kui kohtutäitur on välja kuulutanud vara enampakkumise, milliseks ajaks on täituril juba tehtud ressursimahukad toimingud. Vara realiseerimine on Eelnõu kohaselt kohtu diskretsioonotsus lähtuvalt konkreetse kaasuse asjaoludest. TMS § 51¹ lg 2 kohaselt on täituril õigus arvata oma tasu müügitulust maha enne ülejäänud summa pankrotipessa kandmist. Pankrotipessa kantud raha jaotatakse võlausaldajate vahel vastavalt pankrotimenetluse reeglitele.

Pangaliit toetab eelnimetatud muudatusi, kuna praktikas on esinenud mitmeid juhtumeid, kus täitemenetluses on enampakkumine juba läbi viidud, kuid pankroti väljakuulutamise tõttu täitemenetlusega ei jätkata. Sellistel juhtumitel on ostjad loobunud vara omandamisest ning hilisemalt on tagatiseks olnud vara müüdud pankrotimenetluses oluliselt odavamalt, mille tõttu pandipidajast võlausaldajad on kandnud olulist kahju. Samuti toetab Pangaliit muudatusi, mis tagavad, et pandipidaja nõuet käsitletakse pankrotimenetluses esimese järgu nõudena, kuigi pandieseme on täitemenetluses juba müüdud. Samuti on Pangaliidu hinnangul mõistlik, et pankrotimenetluses pandieseme müügist saadud rahasummast pankrotimenetluse kulude mahaarvamisel kehtestatud piirangu 15/100 puhul arvestatakse „piirangu sisse“ ka täitemenetluses pandieseme realiseerimisega kaasnenud kulutused (PankrS § 153 lg 2¹).

Täpsustada oleks vaja isikute ringi, kelle kohus täitemenetluse jätkamise otsustamisel ära kuulab. Seletuskirjas on kirjas: „Muudatuse tulemusel saab kohus teha konkreetse asjas mõistliku otsuse. Kohus saab otsuse tegemisel kuulata ära halduri, kohtutäituri või muu isiku.“ Pangaliit leiab, et kohus peaks ära kuulama ka pandipidaja arvamuse, kui on tegemist poolelioleva täitemenetlusega, mille raames toimub pandieseme sundrealiseerimine.

IV. Allutatud laenude regulatsioon ja võlausaldajate häälte määramine

Pangaliit toetab allutatud laenude regulatsiooni kehtestamist, samuti omaniku antud laenu või sellele majanduslikus mõttes vastavast õigustoimingust tuleneva tagasinõudega seotud hääleõiguse piiramist ning omaniku lähikondsest võlausaldajate hääleõiguse piiramist.

Allutatud laenude regulatsiooni kehtestamise osas on muudatusettepanekud välja töötanud ka ühinguõiguse revisjoni töörühm. Pangaliit leiab, et ühinguõiguse revisjoni töörühma ettepanekuid tuleks maksejõuetusõiguse revisjoni raames samuti arvesse võtta.

Eelnõu näeb ette laenude allutamisele kohalduvad piirangud (PankrS § 153 lg 7). Piirangute kohaselt on allutatud üksnes sellised omaniku antud laenud, mis on antud olukorras, kus oleks tulnud otsustada ettevõtte omakapitali taastamine või pankrotiavalduse esitamine. Seega oleksid Eelnõu kohaselt allutatud üksnes sellised omanikulaenud, mis on antud maksejõuetuse olukorras. Eelnõu ise sisaldab põhjalikku käsitlust sellest, kuidas maksejõuetuse mõistet sooviti Eelnõus algselt samuti täpsustada, et lihtsustada maksejõuetuse tekkimise tuvastamist, kuid revisjoni käigus toimunud arutelude käigus maksejõuetuse mõiste täpsustamiseks loobuti. Maksejõuetuse tekkimise ajahetke tuvastamine on võrdlemisi keerukas. Seega selleks, et lugeda omaniku poolt antud laenud allutatud laenuks peaks kohus esmalt (eelduslikult halduri ja/või võlausaldajate vastuväidete alusel, mis on esitatud võlausaldajate nimekirjale) tegema kindlaks maksejõuetuse tekkimise ajahetke ning võlausaldajate nimekirja kinnitamise raames hakkama hagita menetluses hindama, kas omaniku laen anti ajal, mil juriidiline isik oli maksejõuetu, alles seejärel saab jätta allutatuks loetud laenu osas võlausaldajale hääled määramata, kuna hääleõiguste piiramine on omakorda seotud asjaoluga, kas nõue loetakse allutatud laenuks või mitte. Pangaliit kahtleb kas selline lahendus omanikulaenude allutatuks lugemisel on praktikas mõistlikult rakendatav. Võlausaldajate nimekirja kinnitamine takerduks Pangaliidu hinnangul sellisel juhul pikaks ajaks vaidlustesse, kas omanike poolt antud laenud on ikka antud juriidilise isiku maksejõuetuse olukorras ja millal maksejõuetus tekkis ning omanikulaenude allutamine seetõttu praktikas sisuliselt ei töötaks. Pangaliidu hinnangul on põhjendatum ühinguõiguse revisjoni raames välja töötatud lahendus, mis samasel kujul on kehtiv ka Saksamaal ning mille kohaselt oleksid omaniku poolt antud laenud n-ö automaatselt allutatud, millisele täisautomaatsel süsteemile viitab ka Eelnõu seletuskiri (lk 140). Pangaliit toetab tungival Saksamaal kasutusel olevat täisautomaatset süsteemi, mille puhul on seaduses selgelt määratletud, millised omanike laenud ja millistel tingimustel allutamise reeglite alla kuuluvad. Tuleb nõustuda seletuskirjas märgituga, mille kohaselt on sellise täisautomaatse süsteemi eeliseks õigusselgus ja kulude kokkuhoid. Vastavat lahendust pooldab ka ühinguõiguse revisjoni ekspertgrupp.

Põhjendatuks ei saa pidada juhatuse liikmete poolt antud laenude hõlmamist laenude allutamise regulatsiooniga.

V. Halduri tasu süsteem

Eelnõu kohaselt arvestatakse halduri tasu tunni- ja toimingutasu alusel, samuti tuleks pidada halduri ja tema abiliste tööaja arvestust.

Pangaliidu hinnangul kaasneb kombineeritud toimingu- ja tunnitasu rakendamisega risk, et pankrotimenetlus võib sisuliselt muutuda pankrotihaldurile tunnitööks. Pangaliidu hinnangul saab pankrotimenetlust eelkõige ikkagi pidada n-ö projektipõhiseks tööks. Eelnõu §-s 65¹ toodud halduri tasu võrdlusmäärad tunduvad kohati ülepaisutatud ning praktikas võidakse hakata tunde piisaval määral „kokku arvestama“, et võrdlusmäär n-ö täis saada. Kuna süsteem on võrdlemisi keerukas ei pruugi see tagada halduri tasude paremat läbipaistvust. Süsteemi keerukuse ja turutingimustest kõrgemate tasumäärade tõttu ei pruugi ilmselt väheneda ka vaidluste maht tasude üle.

VI. Kohtute spetsialiseerumine maksejõuetusajadele

Pangaliit toetab Eelnõuga ette nähtud kohtute spetsialiseerumist maksejõuetusajadele. Samas tuleb märkida, et spetsialiseerumist nõudvad ja keerukamad on eelkõige juriidiliste isikute saneerimis- ja

pankrotimenetlused. Samas füüsiliste isikute võlgade ümberkujundamise ja pankrotimenetluste keerukusaste ei ole selline, et ilmtingimata peaks koondama nende menetlemise üksnes suuremate kohtute juurde. Lisaks peaks füüsilistele isikutele olema võlgade ümberkujundamisavalduste, pankrotiavalduste ja kohustustest vabastamise menetluste läbivaatamine tagatud neile lähimas kohtumajas. Mõistlikuks ei saa pidada lahendust, kus niigi majanduslikesse raskustesse sattunud füüsilised isikud peaksid tegema täiendavaid kulutusi transpordile, et osaleda võlgade ümberkujundamise ja kohustustest vabastamise menetlustes kohtuistungitel. Seetõttu toetab Pangaliit Eelnõus pakutud alternatiivi, mille kohaselt füüsilisest isikust võlgniku pankrotiavaldus esitatakse kohtule võlgniku üldise kohtualluvuse järgi.

VII. Nõuete esitamine, kirjalik kaitsmine ja tunnustamine hagita menetluses

Nõudeavalduse esitamise tähtaja lühendamist Pangaliit ei toeta, kuna puuduvad piisavad argumendid seni kehtinud tähtaja lühendamiseks.

Eelnõuga tehakse ettepanek viia võlausaldajate nimekirja ja nende tunnustatud nõuete kinnitamine hagita menetlusse. See annab kohtule võimaluse kohaldada uurimisprintsipi, mh kuulata menetlusosalisi ära ka istungil, kui see on kohtu hinnangul põhjendatud ja vajalik. Pangaliidu toetab muudatusi ja leiab, et antud muudatused aitaksid kaasa pankrotimenetlustes nõuete kaitsmise ja tunnustamise vaidluste kiiremale läbivaatamisele

Pangaliit peab vajalikuks täpsustada võlgniku vastuväitega seonduvat. Eelnõu § 104 kohaselt võib vastuväite nõudele või nõuet tagavale pandile esitada ka võlgnik. Eelnõu kohaselt, erinevalt võlausaldajate esitatud vastuväidete menetlemisest ei tegele haldur võlgniku esitatud vastuväitega rohkem. Kui võlausaldaja soovib, et võlgniku vastuväide ei omaks mõju, peab ta esitama kohtusse hagi nagu kehtiva regulatsiooni kohaselt. Leiame, et seda erisust peaks seletuskirjas täiendavalt põhjendada, kuna hetkel ei ole arusaadav, miks on selline erisus ette nähtud. Kõik (sh ka võlgniku poolt esitatud) vastuväited nõudele peaks lahendama ühes menetluses, ehk Eelnõuga välja pakutud hagita menetluses.

VIII. Pandipidaja poolt pankrotimenetluse kulude kandmine - § 153 lg 2 täiendamine

§ 153 lg-t 2 täiendatakse teise lausega, millega sätestatakse põhimõte, et haldur võib hüvitada pandieseme müügist saadud raha arvelt kõik pandieseme haldamise ja müügiga seotud otsesed kulud ka siis, kui need ületavad PankrS § 153 lg-s 2 kehtestatud määra. Seletuskirjas märgitakse, et PankrS § 153 lg 2 mõte on olnud kehtestada piirang, üle mille ei pea pandivara vastutama pankrotimenetlusega seotud väljamaksete ja kulude eest. Samas oleks seaduses vajalik sätestada, et pandieseme müügist saadud raha arvelt võib katta kõik sama pandieseme haldamise ja müügiga seotud otsesed kulud.

Pangaliit nõustub, et pandieseme müügist saadud raha arvelt tuleks katta kõik otsesed kulud, mis seonduvad pandieseme säilitamise ja müügiga. Samas võimaldab § 153 lg 2 täiendamine teise lausega ka tõlgendust, mille kohaselt on võimalik pankrotihalduril katta üldised pankrotimenetluse kulud 15/100 ulatuses ja samas hüvitada pandieseme müügist saadud raha arvelt lisaks ka pandieseme haldamise ja müügiga seotud kõik kulud. Nt on võimalik, et pankrotihaldur kannab 15/100 piirangu raames pandieseme müügist laekunud vahendite arvel esmalt muud pankrotimenetluse kulud kogu piirangu ulatuses ning seejärel pandieseme haldamise ja müügiga seonduvad otsesed kulud ülejäänud pandieseme müügist saadud vahendite arvelt, kuna 15/100 piirang ei sisalda piirmäära sisest

proportsiooni, mis näeks ette, millise osa piirmäärast võivad moodustada pankrotimenetluse üldised kulud ja millise osa pandieseme müügi ja haldamisega seotud otsesed kulud.

Pangaliidu hinnangul oleks regulatsioon selgem, kui seadus näeks ette põhimõtte, mille kohaselt:

- a) Esiteks, kaetakse pandieseme müügist saadud vahendite arvelt alati pandieseme müügi ja haldamisega seotud otsesed kulutused; ning
- b) Teiseks, näeb seadus ette määra, mille ulatuses osaleb pandipidaja üldiste pankrotimenetluse kulude kandmises, nt 10/100 ulatuses.

Kehtival kujul on seaduses toodud piiranguga 15/100 hõlmatud mõlemad kulud, s.t nii otsesed kulud, mis seonduvad pandieseme säilitamise ja müügi kui pankrotimenetluse nn üldkulud. Seadusemuudatusega ei tohiks kaasneda olukord, kus seaduse tõlgendamise kaudu on võimalik jõuda tulemuseni, mille kohaselt 15/100 ulatuses on võimalik kanda pankrotimenetluse üldkulusid ja lisaks kannab pandipidaja alati täies ulatuses ka pandieseme müügi ja haldamisega seotud otsesed kulud. Sisuliselt suurendaks selline tulemus olulisel määral pandipidaja poolt kulutuste kandmise määra. Eelnõuga sisse viidavat muudatust ei ole võimalik tõlgendada ka selliselt, et 15/100 on võimalik ületada vaid siis, kui pandieseme müügi ja säilitamise otsesed kulud ületavad eelnimetatud piirmäära, kuna selline tõlgendus eeldaks vaikimisi, et piirmäära ulatuses ongi võimalik katta vaid pandieseme müügi ja säilitamise kulusid, mitte aga pankrotimenetluse üldkulusid. Pangaliidu hinnangul ei ole võimalik muudatuse negatiivseid mõjusid (s.t pandieseme arvelt kantavate kulude määra suurenemine) lahendada üksnes Eelnõu seletuskirja täiendamisega vaid muuta tuleb seaduse sõnastust selliselt, et ülaltoodud põhimõtted (punktides a ja b) oleks seaduses selgelt kirjas. Kui punktis a) toodud põhimõtte seaduses selgelt sätestada oleks samas vajalik ka üldise määra vähendamine, mille ulatuses pandipidaja menetluskulude kandmises osaleb.

IX. Asjaõigusliku tagatisõigusega pandipidaja õigused

Eelnõuga tehakse ettepanek reguleerida asjaõigusliku tagatisõigusega pandipidaja õiguseid isiklikuks võlgnikuks mitteoleva võlgniku pankrotimenetluses, kuna praktikas on probleeme tekitanud küsimus, kuidas peaks pandipidaja isiklikuks võlgnikuks mitteoleva tagatise andja pankrotimenetluses maksma panema enda asjaõiguslikku pandist tulenevat nõuet.

Eelnõuga täiendatakse §-i 44 lõigetega 4-7. Lõike 4 kohaselt ei ole pankrotivõlausaldajaks isik, kellel on õigus rahuldada oma kolmanda isiku vastu suunatud nõue pankrotivara arvel pandiõiguse või muu tagatisõiguse alusel. Pankroti väljakuulutamise sellise isiku õigusi ei mõjuta, v.a § 139 lõikes 2 nimetatud juhul. Lõike 5 kohaselt kui koormatud vara müüakse pankrotimenetluse raames ja käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud isiku piiratud asjaõigus selle tagajärjel lõpeb, siis on tal õigus teatada oma asjaõiguslikust realiseerimisnõudest koos kolmanda isiku vastu oleva nõudega haldurile. Samuti täiendatakse Eelnõuga § 139 lõike 2 esimest lauset lisades pärast sõnu „millest tulenevalt saaks“ sõna „pankrotivõlausaldaja“. Muudatuse eesmärk on sätestada, et juhul kui pankrotihaldur müüb pankrotivara kuuluva kinnisasja enampakkumisel, jäävad kinnisasja koormavatest õigustest kehtima üksnes õigused, mis asuvad järjekoha poolest eespool sellest esimesena kinnistusraamatusse kantud õigusest, millest tulenevalt saaks pankrotivõlausaldaja nõuda kinnisasja sundmüüki.

Eelnõu seletuskirja kohaselt on praktikas tavapärane, et laenulepingu tagamiseks koormatakse hüpoteegiga laenulepingu pooleks mitteolevale isikule kuuluv kinnisasi (nt tagavad vanemad oma

täisealiste laste poolt võetavaid laene neile kuuluva kinnisasjaga või tagab kontserni kuuluv äriühing kontserni teise liikme rahalist kohustust endale kuuluva kinnisasjaga), millisel juhul on hüpoteegipidajal pankrotivõlgniku vastu üksnes asjaõiguslik nõue taluda kinnisasja sundvõõrandamist, kui pankrotivõlgnikuks mitteolev isik laenulepingut ei täida. Välistada ei saa olukordi, kus kolmas isik teenindab hüpoteegipidaja poolt antud laenu probleemideta, mistõttu ei ole vaatamata kinnisasja omaniku pankrotile võimalik esitada võlaõiguslikku nõuet kellegi vastu. Seletuskirja kohaselt on § 44 lg 4 teine lause suunatud reguleerima olukorda, kui pandipidaja nõude tagatiseks olev pant on enne teisi pante, mis on seatud pankrotivõlausaldajate nõuete tagatiseks. Muudatuste kohaselt oleks pandipidajal, kellel puudub isiklik nõue pankrotivõlgniku vastu, õigus pankrotimenetluse väliselt otsustada, kas ja millal ta soovib oma nõude, mis tal kolmanda isiku vastu on, pandiga koormatud vara arvelt täitemenetluse raames realiseerida. Pandipidaja ei pea oma nõuet (ei asjaõiguslikku ega kolmanda isiku vastu olevat võlaõiguslikku nõuet) pankrotimenetluse esitama (lk 76). See tähendab, et juhul kui esemele seatud pant asub enne pankrotivõlausaldajate nõuete tagatiseks seatud pante, soovitakse võõrandada pankrotimenetluse raames, jääb isikliku nõudeta pandipidaja kasuks seatud pant püsima ja ese võõrandatakse koos pandiga. Kui kedagi ei leidu, kes sooviks pankrotimenetluse raames koormatud eset omandada, siis on pankrotihalduril õigus pandiga koormatud vara n-ö vabaks anda ehk arvata selline vara pankrotivara hulgast välja. Sellisel juhul peab isiklikku nõuet mitteomav pandipidaja ise otsustama, kas ja kuidas toimida, et tema nõude tagatiseks olev pandiga koormatud ese ei kaotaks oma väärtust (SK lk 77).

Pangaliit toetab Eelnõus pakutud lahendust, mille kohaselt ei mõjuta tagatise omaniku pankroti väljakuulutamise pandipidaja õiguseid, v.a PankrS § 139 lg 2 ette nähtud juhul. Kuigi pakutud lahendusega kaasnevad teatud negatiivsed mõjud (mis on kajastatud seletuskirja lk 77) on need negatiivsed mõjud oluliselt väiksemad võrreldes alternatiivse lahenduse - pandipidaja asjaõiguslike nõuete lõppemine ja vara müügist saadud vahendite deponeerimine – negatiivsete mõjudega (mida on samuti kajastatud seletuskirja lk 77). Pangaliit nõustub, et pandipidaja tagatise realiseerimine pankrotimenetluses sõltumata sellest, kas pandipidajal on võlaõiguslik nõue pankrotivõlgniku vastu ei ole kooskõlas pandi põhimõttega olla seatud vara ja mitte isikuga.

Pangaliidu hinnangul oleks siiski otstarbekas täiendada seletuskirja selles osas, mis puudutab pandipidaja õigust „*pankrotimenetluse väliselt otsustada, kas ja millal ta soovib oma nõude, mis tal kolmanda isiku vastu on, pandiga koormatud vara arvelt täitemenetluse raames realiseerida*“ (seletuskirja lk 77). Selguse huvides ja vaidluste vähendamiseks peaks seletuskirjast üheselt nähtuma, et juhul kui pandipidaja pant jääb püsima (§ 139 lg 2 täiendamine), siis on pandipidajal võlaõigusliku nõude sissenõutavaks muutumisel õigus pöörduda tagatise müümiseks täituri poole, kes müüb vara täitemenetluses, vaatamata sellele, et tegemist on pankrotivaraga. Samuti peaks üheselt nähtuma, et väljamakse pandipidajale teeb sellisel juhul täitur ning pankrotipessa kantakse üle üksnes pandipidaja nõude rahuldamisest ülejäänud rahalised vahendid. Vastavas osas võib olla vajalik täiendada ka PankrS §-i 44 ja TMS regulatsiooni. Seletuskirjast peaks ka üheselt olema arusaadav, et pandipidaja osalemine kolmandast isikust tagatise andja pankrotimenetluses on seatud sellega, kas pandipidaja õigus PankrS § 139 alusel lõppeb või mitte. See tähendab, et pankrotimenetluses ei oma mingit tähendust asjaolu, kas nõue kolmanda isiku vastu, mida pankrotivõlgniku vara tagab, on muutunud sissenõutavaks või mitte. Nt on võimalik olukord, kus kuulutatakse välja kolmandast isikust tagatise andja pankrot. Pandipidaja omab võlaõiguslikku nõuet laenusaaja vastu, kes nõuet täidab, mistõttu ei ole pandipidaja võlaõiguslik nõue pankroti

väljakulutamise ajaks muutunud sissenõutavaks ega muutu sissenõutavaks ka pankroti väljakuulutamise ajal. Kuna pandipidaja nõue on tagatud esimese järjekoha hüpoteegiga, ei lõppe PankrS § 139 lg 2 alusel pandipidaja õigus pankrotivaraks oleva kinnisasja müügi korral. Pankrotimenetluse kestel lõpetab laenusaaaja aga laenulepingust tulenevate kohustuste täitmise, satub võlgnevusse, laenuleping öeldakse üles ning nõue muutub sissenõutavaks. Vaatamata sellele, et nõue on nüüd pankrotimenetluse ajal muutunud sissenõutavaks ei ole pandipidajal endiselt kohustust oma nõue esitada pankrotimenetluses, kuna nõude sissenõutavus ei seondu PankrS § 44 lg 4 täienduste kohaselt võlausaldaja staatusega ega § 44 lg 5 kohaselt nõude esitamisega pankrotimenetluses. Seega on pandipidajal eeltoodud näite puhul pankrotimenetluse kestel nõude sissenõutavaks muutmise korral õigus oma nõuet täita täitemenetluses selliselt nagu tagatise omaniku pankrotti ei oleks välja kuulutatud.

Loodame, et Justiitsministeeriumil on Eelnõu edaspidise menetlemise käigus võimalik arvestada Pangaliidu arvamuste ja ettepanekutega.

Lugupidamisega,

/allkirjastatud digitaalselt/

Katrin Talihärm
Tegevdirektor